

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

34. An quis possit lucrari iubilæum præstando opera, quæ ex alio capite
facere tenetur? Vt v. g. ex obligatione præcepti divini, aut Ecclesiastici,
aut Confessarii, vel voti, ut si in Quadragesima ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

naſteſſi pro eleemoſyna dare ad lucrandum Iubilæum, inſcio Superiore, qui eſt irrationabiliter inuitus, & ideo in tali caſu Religioſus ſubditus operatur ex licentia Superioris debita. Idem dicendum eſt de vxoribus, foris, filiis familia, Monialibus, &c. vide Sanchez *in ſam. tom. 2. lib. 7. cap. 19. num. 53. & 55.* licet tutius foret in tali caſu ſupradictas perſonas commutationem petere in aliud opus pium.

6. Dico quartò quòd eleemoſyna poteſt fieri ante, vel poſt communionem, etiamſi communio fiat die Dominico. Ita Graſſius *in Appen. lib. 1. cap. 5. num. 58.* Henriquez *lib. 7. cap. 10. num. 6.* Leo *de Iubil. part. 2. quaſt. 14. ſect. 6. numero 174.* qui aſſerit hoc fuiſſe deſiſum à Gregorio XIII. Vide etiam Fellic. *tom. 1. tr. 8. cap. 6. n. 273.*

7. Et tandem dico quindò, quòd ad lucrandum Iubilæum ſufficit dare eleemoſynam ei, cui aliàs debetur ex obligatione præcepti naturalis, vel voti. Ita DD. quos citat & ſequitur Boſſius *tract. de Iubileo, ſect. 4. caſ. 9. num. 3.* ubi ſic ait. Communis opinio eſt ſufficiens ſatis fieri operum impenditorum in Iubilæo per opera aliàs debita ex obligatione præcepti naturalis, vel Eccleſiaſtici, vel voti, & conſtat ex praxi. Ita ille.

RESOL. XXXIII.

An innoſcente, non elapſo tempore Iubilæi famulum non dediffe eleemoſynam à Domino acceptam, ut pauperibus elargiretur, teneatur Dominus ad huc alteram eleemoſynam erogare?

Et ſupponitur, quod Dominus, ſi dat famulo ſtipem pro pauperibus ad lucrandum Iubilæum, & ipſe ſibi retineat, Dominum bona fide lucrari Iubilæum.

Et docetur eleemoſynam dandam pauperibus pro confeſſione Iubilæi non eſſe menſurandam iuxta unius cuiusque ſumentis menſurationem, Ex p. 11. tract. 7. & Miſc. 7. Ref. 18.

Sup. hoc quod hic ſupponitur in Ref. præterit. & in aliis eius privæ adnot.

§. 1. **S**uppono tamen probabile quod ſi dominus det famulo ſtipem pro pauperibus ad lucrandum Iubilæum, & ipſe ſibi retineat, dominum lucrari Iubilæum. Ita doctus Pater Gobat *de Iubileo cap. 30. quaſt. 80. num. 221.* Quintanadueñas *de Iubileo duarum hebdomadarum cap. 9. num. 12.* Si la perſona (ait ille) à quien ſe entrego la limoſna para que la dieſſe, ſe olvidò de darla, ò ſe la perdio, ò de malicia non la quiſo dar; es muy probable gana el Iubileo el que la mando dar, que eſte, quanto es de ſu parte, y a la dio; y Dios lo recibio como ſi con eſeto la diera el criado: lo contrario ſienten otros, y juzgan tampoco lo ganara ſi la dio de ſpues de las dos ſemanas. Lo cierto es, no lo ganara ſolo ſeñalando en ſu entendimiento la que auia de dar, guardandola en eſpecie y numero para vn pobre, ſino ſe la entregaua dentro de la ſemana, que entonces no ſe verifica auerſela dado: Pero ſe le dixo, que alli la tenia que fueſſe por ella, ò que ſe la embiaria, y el la accepto, y dixo ſe la guardaffe ò no dixo nada; aunque no la entegaffe en tiempo del Iubileo le gana.

2. Sed difficultas in caſu noſtro eſt, num ſcilicet innoſcente fraude famuli antequam terminus Iubilæi ſit elapſus, & ante eius conſecutionem adſtringendus ſit dominus aliam eleemoſynam erogare: Et in rigore putat Pater Bardi *in ſelectis lib. 5. qu. ſ. 3. num. 15.* non eſſe dominum obligandum ad ſecundam eleemoſynam, & illum ad hoc adſtringere, non eſſe ita coherens opinioni quam tuemur, quia poſito quòd ſuſtineamus per abdicationem dominij ex voluntate ſubueniendi pauperibus, ſatis factum eſſe intentioni Pontifici hoc primariò & formaliter intercedentis,

iam cenſetur poſita conditio, & adimpletum opus iniunctum, & ideo non ſupererit alia obligatio. Neque ad huius argumenti vim enervandam, dicas talem eſſe præſumendam mentem enervandam, dicas quòd in tali caſu ſit excuſandus dominus durante, tantum bona fide, non autem quando ſcit cum effectu exhibitam minimè fuiſſe, ne dicas hoc, quia in iis, quæ ſe habent in forma, non prodeſt bona fides ad valorem actus; alter iis, qui v. g. non ieiunet vel omittat viſitare aliquam ex Eccleſiis deſignatis, aut non oret vt præſcribitur in diplomate, & omiſſo procedat ex bona fide inuincibiliter ignorantis obligationem, ſequeretur omittentem lucrari Iubilæum, quia dici poſſet talem eſſe præſumendam mentem Pontificis, quod tamen communiter non aſſeritur à Doctõribus, ideoque ſignum eſt in his rebus non ſufficere bonam fidem, ſed requiri vt cum effectu opera iniuncta ponantur; Igitur efficax ratio ad ſuſtinentiam opinionem affirmatiuam eſt quam adduximus, nempe id quod formaliter iniungitur, eſſe actionem illam pietatis, procedentis ex voluntate ſubueniendi pauperibus; ideoque ea poſita, iudicandum erit ex parte dantis, conditionem hanc appoſitam fuiſſe, quod tamen non habetur in exemplis allatis de aliis operibus iniunctis; & patet quia Pontifex per ieiunij impoſitionem primariò intendit honeſtatem illam, quæ reperitur in ſobrietate & abſtinentia à cibis, quæ tamen deſiſt ſi ieiunium in re non ponitur. Similiter iniungendo viſitationem Eccleſiarum & orationem primariò & formaliter intendit talem actum externum religionis, & preces ad Deum pro gratis obtinendis, quæ non habentur niſi per externam, & actualem viſitationem, & veram realeque orationem in eum ſinem eſſulam, at in erogatione eleemoſynæ faciendi per famulum, iam habemus actionem externam intentam à Pontifice, quæ conſiſtit in abdicatione pecuniæ, aut alterius rei eroganda ex intentione ſubueniendi pauperibus, quæ eſt honeſtas pertinens ad virtutem miſericordiæ, quam primariò Pontifex intendit, & ſic non valet paritas. Hæc omnia Bardi *vbi ſupra*, quæ licet ſubrilliter & doctè excogitata ſint, ego tamen in facti contingentia non recederem ab affirmatiua ſententia, & quidem communiter Doctõres quos * alibi citauimus, firmant in caſu, quo dominus præbeat eleemoſynam famulo ad dandam pauperibus pro confeſſione Iubilæi & famulus non det, dominum non lucraturum Iubilæum, etiam ſi bona fide maneat.

3. Nota etiam hic obiter, rectè Patrem Bardi *vbi ſupra n. 5.* docere contra Patrem Paſqualium, eleemoſynam dandam pauperibus pro confeſſione Iubilæi non eſſe menſurandam iuxta unius cuiusque ſumentis menſurationem, quod etiam ego * alibi docui. Vide etiam Bardi, qui reſponder ad argumenta Paſquali. Rectè itaque dixit Quintanadueñas *vbi ſupra n. 3.* La limoſna en qualquiera cantidad ſe puede hazer, y no es necesario el rico de como rico, y el pobre como pobre, ſino cada uno lo que quiſiere.

RESOL. XXXIV.

An quis poſſit lucrari Iubilæum præſtando opera, quæ ex alio capite facere tenetur? Vt, v. g. ex obligatione præcepti Diuini, aut Eccleſiaſtici, vel Confeſſarij, aut voti, vt ſi in Quadrageſima publicetur Iubilæum, vel tempore Quatuor temporum, &c? Ex p. 5. tr. 12. Ref. 54. aliàs 54.

§. 1. **R**eſpondeo ad lucrandum Iubilæum ſufficere præſtare opera, quæ aliàs quis tenetur facere obligatione præcepti Diuini, aut Eccleſiaſtici, aut Confeſſarij.

Confessarii, vel voti. Ita Polacchus in Iubilæo, part. 1. num. 131. & part. 2. num. 147. Sanctarellus de Iubilæo, c. 4. dub. 1. & cap. 7. dub. 1. Fernandez in Medulla, part. 3. cap. 7. §. 10. num. 2. Comitulus in respons. moral. lib. 1. cap. 7. §. 10. num. 2. Comitolus in respons. moral. lib. 1. cap. 7. §. 10. num. 2. Layman in Theolog. moral. lib. 5. tract. 7. cap. 8. num. 13. & alij quod patet ex praxi. Vnde in Quadragesima publicatur Iubilæum. Item tempore quatuor temporum, aut vigiliæ; & ratio est, quia non repugnat quominus vno actu pluribus obligationibus quis satisfaciat, dummodo natura talium obligationum sit pariter, vt est in casu nostro, & ideo in Iubilæo sufficit dare elemosynam extremè indigentibus, & preces audire, quas aliàs ex voto tenetur dicere, & ideo Layman ubi supra, ait quòd si Monachij Iubilæum promulgetur in Dominica oculi, illius participes fieri possunt, qui præmissis operibus in Bulla præscriptis in Dominica passionis contentur, & communicant, sicuti constat ex supradictis, consequenter tales communicantes liberi tum erunt à præcepto Ecclesiastico de Communione Paschali, quandoquidem tempus Paschale, in hac ciuitate quatuor septimanas continet, Ita ille.

RESOL. XXXV.

An si quis e. g. hic Panormi post publicatum Iubilæum visitauit Ecclesias, compulsus postea ex aliquo negotio à Panormo discedere, possit in alio loco reliqua opera præscripta facere, & Iubilæum lucrari? Ex p. 5. tr. 12. Res. 53.

1. Causa est practicabilis, & affirmatiuè respondeo, quia fauor Iubilæi est personalis, ac proinde postquam quis visitauit Ecclesias designatas, nihil refert, vbi ieiunet, & ita vbique potest eligere Confessarium eo modo quo supra dictum est. Et ita docet Layman lib. 5. tract. 7. cap. 8. num. 11. vbi sic ait. Si cuius in patria sua promulgato Iubilæo designatas ibidem Ecclesias visitet, sed eadem hebdomada causa pære peregrinationis aliò migraturus sit, vtrum ieiunium, confessionem, communionemque in alia Dicecesi peragere possit ad lucrandum Iubilæum? Resp. licet securius sit in patria, vel saltem in loco vbi Iubilæum promulgatum fuit opera omnia perficere, vnde tamen credibile illud etiam in dicto casu indulgentiam Iubilæi consecuturum esse. Quia si processio in interit, vel in Ecclesia designata oret, nihil interesse videbitur vbi ieiunet, imò etiam vbi de peccatis suis confiteatur, & communicet, cum hoc tempore cuius Ordinatio cuiusque loci exposito Sacerdoti confiteri licitum sit, sicuti ex verbis Bullæ colligitur, Ita ille.

RESOL. XXXVI.

Quis ieiunauit, & visitauit Ecclesias in prima hebdomada Iubilæi, & postea in secunda die dominico vult confiteri, & Communionem sumere; queritur, an ita lucratur Iubilæum, & Confessarius possit illum à peccatis, & censuris reservatis absolueret? Et an qui complet intra hebdomadam opera omnia in Iubilæo iniuncta, ita vt vltimum opus sit ieiunium Sabbathi, si eorum mane die dominico incidat in casum reservatum, possit ab illo virtute Iubilæi absolutione obtinere? Et quid, si post communionem Dominicæ in reservata incideret? Ex part. 3. tract. 4. Res. 152. aliàs 153.

1. Respondi affirmatiuam sententiam probabilem esse & ita illam vocat Molseus in sum. Tom. IV.

tom. 1. tract. 7. c. 16. num. 49. & 50. Bonacina de Sacram. disp. 6. q. 1. punct. 5. n. 34. & Naldus in summa, verb. Indulgentia, n. 14. asserit ita respondisse Patres Sacre Pœnitentiariæ Romanæ in Iubilæo anno 1620. licet contrariam sententiam doceat Lauorius de Iubilæo, p. 1. c. 2. n. 52. Henriquez lib. 7. cap. 11. n. 2. Nugnas in 3. p. tom. 2. q. 27. art. 3. dub. 5. Vgolinus de potest. Episcop. c. 41. §. 4. num. 5. Fernandez in exam. Theol. mor. part. 3. c. 7. §. 8. n. 3. & alij, asserentes omnia opera iniuncta in Iubilæo esse explenda physicè infra hebdomadam vnam. Verùm, vt dixi, affirmatiua opinio est probabilis, quam præter DD. citatos docuisse nonnullos patres Sœclet. IESV testatur Bonacina ubi supra, qui pro confirmatione talis sententiæ multas adducit rationes, lege illum, & non pigebit.

2. Certum tamen est, quòd si opinio negatiua esset vera licet præfatus non lucraretur Indulgentias, at tamen eius confessio peccatorum reseruatorum esset valida, quia probabilis opinio (vt alibi dictum est) confert iurisdictionem, & hoc valde notandum est; nam plures opiniones isuenientur, quæ negant confessori Iubilæum, & tamen si aliquis affirmatiuam sententiam probabilem sequi vellet, si à parte rei non esset vera, licet indulgentiam non consequeretur validè (hoc non obstante) à censuris & casibus reservatis absolueretur, & idem dicendum est de votorum commutatione.

3. Quæro tamen hic obiter, an qui compleuit intra hebdomadam omnia opera in Iubilæo iniuncta, ita vt vltimum opus sit ieiunium Sabbathi, si iterum manè in die Dominica incidat in casum reservatum possit ab illo virtute Iubilæi absolutionem obtinere: Ratio dubitandi est, quia finis talis gratiæ est obtinendi Iubilæum, quod cum iam sit obtentum, non potest quis amplius frui dicta gratia. At hoc non obstante Pater Alphonsus de Leone in tract. de Iubilæo, part. 2. sect. 5. n. 170. affirmatiuam sententiam docet, quia cum sit infra eandem hebdomadam, potest variare, & tutius procedendo iterum confiteri, & communicare, postea facere elemosynam, aut visitare Ecclesias, sua destinatione id faciendò pro vltimo opere Iubilæi; quam cautelam vidi consultam à viris doctis, etiam eis qui post communionem Dominicæ incutrerunt in reservata, nemini enim prohibetur pluries idem opus repetere pro eodem fine intra terminum concessum. Hæc omnia Leo, licet contrariam sententiam doceat Sanctarellus de Iubilæo, c. 8. dub. 6.

RESOL. XXXVII.

An qui adimplet opera iniuncta intra duas hebdomadas lucratur Iubilæum? Ex part. 5. tract. 12. Res. 24.

1. Negatiuam sententiam docet Leo de Iubilæo, p. 2. n. 8. & 169. Sanctarellus de Iubilæo, cap. 7. dub. 1. Zerola de Iubilæo, lib. 1. c. 16. q. 9. Lauorius de Iubilæo, p. 1. c. 21. n. 6. & 52. & alij, quia Bulla Iubilæi significat omnia esse præstanda intra eandem hebdomadam; sed concessio liberalis non subsistit, nisi impleatur conditio, sub quo fit, ergo &c. & ita in praxi obseruatur.

2. Sed ego alibi probabilem contrariam sententiam tenui, & nunc iterum doceo, cum Ioanne Præposito in 3. p. D. Thom. q. 14. de Ind. dub. 10. n. 87. vbi sic ait. Quando in Iubilæis præscribuntur duæ septimanae, videtur aliquid opus poni posse priori aliud, posteriori septimana; ieiunia tamen quæ præscribuntur, videntur debere impleri intra eandem septimanam, quia id facit ad scopum Pontificis, videlicet ad maiorem carnis macerationem. Ita ille, & ex eadem Societate Layman lib. 5. tract. 7. cap. 8. num. 10. dub. 4. quibus adde amiciffi

Alibi in ro. 8. tr. 1. Res. 4. & in aliis eius not.

Quoad hoc inf. lege doct. Res. 39.

Alibi in Res. quæ hic est antecedens.

N A
n ia
L. IV V
ITI